

Costums diversos

Avinyonet del Penedès

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: 08792 AVINYONET DEL PENEDÈS.

Coordenades:

Latitud: 41.36104
Longitud: 1.77962
UTM Est (X): 397925
UTM Nord (Y): 4579556

Classificació

Número de fitxa 08013-248
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Costumari
Estil / època: Modern Contemporani
Estat de conservació Dolent
Protecció Inexistent
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Pública

Fitxes associades:

[Les Cabres de l'Arboçar](#)

[Costums relacionats amb els fenòmens meteorològics](#)

[Refranyer](#)

[Tradició culinària](#)

[Medicina popular i curanderisme](#)

[La parla local: expressions i vocabulari](#)

[Rondalla del cep del dimoni i l'esbarzer](#)

[Oracions](#)

[Toponímia popular](#)

[Dites i corrandes](#)

[Antics goigs d'Avinyonet del Penedès](#)

[Oficis desapareguts](#)

[Costumari propi de la nit de Sant Joan](#)

Descripció

1. Pel dia de difunts es captava pa, tot dient un parenostre pels difunts de la casa. 2. ELS OUS DE LES GALLINES. Les mestresses sempre procuraven que el nombre d'ous que havien de covar les gallines fos imparell; altrament, molts ous en sortirien "nials" (L'Arboçar) (SADURNÍ, 2001: II, 140) 3. CANVI DE ROBA EN DIVENDRES. A les Gunyoles, les mares obligaven els seus fills a canviar-se la samarreta gruixuda d'hivern per la prima d'estiu, sempre en divendres (1965) (SADURNÍ, 2001: II, 144). 4. PLANTAR UN LLORER. A Sant Sebastià dels Gorgs, plantar un llorer presagiava la mort de tota la família. 5. APROFITAR LA BOGA DE LES BASSES. Abans, hi havia gent que s'ocupava de manera esporàdica d'apedaçar els culs de les cadires. Eren habitualment gitanos passavolants que aprofitaven la boga que creixia al fons de certes basses. Així està documentat en el cas de les Basses de Les Planes de Les Roques. 6. LES PASTORES QUE VENIEN OLI DE GINEBRÓ I TREMENTINA. Era costum entre les mestresses d'Avinyonet comprar a les dones dels pastors que feien la transhumància, oli de ginebró i trementina. La trementina s'obtenia de la resina del pi roig. Aquestes venien amb els seus marits des de les terres altes i la gent gran les recorda portant unes faldilles molt llargues. L'oli de ginebró era un remei molt destacat per eliminar els cucs de l'intestí de la canalla (Informació oral Ca la Modesta, març 2003). També era empleat pel bestiar. Els pegats de trementina eren molt utilitzats contra el dolor, els cops i les torçades. Era bo també per a picades d'alguns animals, úlceres i grans infectats. 7. RITUS DE CONSTRUCCIÓ I APOTROPÀICS. En el transcurs de la feina de camp, s'ha pogut constatar la presència d'indicis de costums d'aquest tipus, com poden ser la existència de símbols protectors com: el remat de les teulades fet mitjançant dues tiges enfrontades, les creus marcades a les portes de les cases, o al sostre (s'ha conservat un interessant cas a la cara interior de la pedra central de la coberta d'una barraca), o les teules pintades amb el motiu de "dent de llop", pintat o en reserva. Tot aquest simbolisme contribuiria sense dubte a reclamar una protecció sobrenatural per a l'edifici, aconseguida tant mitjançant el simbolisme de les creences institucionalitzades, com els signes protectors de pràctiques o creences esotèriques de les que s'ha perdut la memòria, però moltes vegades no la presència. 8. COSTUM PARTICULAR A SANTA SUSANNA. No coneixem si això es feia en altres llocs, però la tradició oral parla de la utilització d'una dependència al caseriu de Santa Susanna, que era coneguda precisament com a la "sala dels nuvis", per passar una petita i econòmica lluna de mel pels recents casats a la masia. Així la parella els nuvis romandrien tancats i barrats en aquest espai durant un temps. Els aliments se'ls facilitaven per una petita obertura a la paret. 9. COSTUMS SUPERSTICIOSOS: 9.1. No rentar durant els nou dies que segueixen la mort d'un individu de la família. 9.2. Si el saler es gira, impensadament, indica dissort. 9.3. No entrar el ram de llorer beneït a casa al retornar de l'església per Sant Pere Màrtir 9.4. No dinar tretze comensals a taula.

Bibliografia

AMADES, Joan (2001) Costumari Català. El Curs de l'Any. S.Ll.: Enciclopèdia Catalana. Salvat Editores. Vol. IV, 96; 160, 674. ESCOFET, Josep (1981) "Reculls per a una Història". Diversos articles publicats a la revista Arrels, nùms. 61 a 67. Avinyonet del Penedès. INFORMACIÓ OBTINGUDA DE LA GENT DE LES GUNYOLES, MITJANÇANT REUNIÓ CONJUNTA A LES DEPENDÈNCIES MUNICIPALS DE LES GUNYOLES EL NOVEMBRE DE 2002 Informació Oral Joan Raventós Marcè, gener 2003 PUIG I BOSCH (s.d.) Les Gunyoles. Resum d'un treball. ROVIRA I MERINO ET AL. (1999) Camins de transhumància al Penedès i al Garraf. Barcelona: Associació d'Amics dels camins ramaders. SADURNÍ I

